

Notat - Basisbudget 2026-29 (hovednotat)

Sagsnavn: Budget 2026-29
Sagsnummer: 00.01.00-S55-4-24
Skrevet af: Brian Almann Hansen og Lars Sønderby
Forvaltning: Randers Kommune
Dato: 18. august 2025
Sendes til: Byrådet (som en del af budgetmaterialet B2026-29)

I dette notat gives en overordnet beskrivelse af Randers Kommunes basisbudget for 2026-29 og det samlede budgetforslag direktionen har udarbejdet – herunder en beskrivelse af det økonomiske råderum som er muligt at gøre op.

Notatet er opdelt i følgende hovedafsnit:

1. Resume – sammenfatning af det samlede budgetforslag
2. Ændringer siden budget 2025-28 – herunder forudsætninger
3. Opgørelse af det samlede råderum – herunder styringsmål

I. Resume

Budgetforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i den vedtagne budgetprocedure for 2026-29.

Det overordnede styringsmål for kommunen indebærer, at overskuddet på det skattefinansierede område i gennemsnit skal være tilstrækkeligt til at finansiere kommunens afdrag på lån. Kun beløb, der ligger herudover kan indgå i råderumsopgørelsen. Desuden indebærer styringsmålet, at der særskilt skal være balance i det sidste overslagsår – dvs. overslagsåret 2029.

Det foreliggende budgetforslag opfylder begge disse styringsmål. Gennemsnitligt er der balance og derudover et gennemsnitligt råderum på 6,5 mio. kr. og et varigt råderum på 5,4 mio. kr. (jf. balancen i 2029).

Udover ovennævnte råderum på 6,5 mio. kr. årligt er der en anlægspulje til politisk prioritering på 25,6 mio. kr. i 2028¹. Det er tidligere besluttet, at finansiering af undersøgelsen vedrørende Nordic Waste på i alt 4,2 mio. kr. skulle henvises til de politiske forhandlinger om budget 2026-29. Det foreslås, at de 4,2 mio. kr. finansieres af ovennævnte anlægspulje på 25,6 mio. kr. således at der herefter resterer 21,4 mio. kr. til politisk prioritering.

I forhold til sidste års budgetlægning, er der tale om en markant forbedring af det økonomiske udgangspunkt. Kommunens økonomi er dog fortsat stram i den forstand, at der i udgangspunktet kun i meget begrænset omfang er råderum til bevillinger der udløber, henviste sager eller fremsendte ønsker fra fagudvalgene. I alt udgør disse 37,9 mio. kr. i 2026 stigende til 63,9 mio. kr. i 2029 – altså langt over det ovennævnte råderum på 6,5 mio. kr. giver mulighed for at finansiere. Finansiering af ønsker om udvidelser

¹ Normalt vil denne pulje være i det sidste overslagsår, men for at få et mere jævnt årligt anlægsniveau er beløbet i budgetforslaget afsat i 2028, hvor der i udgangspunktet var et meget lavt anlægsniveau.

vil således i vid udstrækning skulle tilvejebringes som led i den videre politiske behandling af budgetforslaget - eksempelvis i form af beslutning om kompenserende besparelser.

I forbindelse med beregningen af råderummet (samt basisbudgettet i øvrigt) indgår en lang række forudsætninger. Disse beskrives nærmere i dette notat samt det uddybende notat om basisbudgettet.

Blandt disse forudsætninger kan følgende fremhæves:

- Skatteprocenten er politisk besluttet nedsat senest i 2029 fra 26,0% til 25,8%, hvilket giver en beregnet mindreindtægt på 42,3 mio. kr. For at neutralisere dette er der i budgetforslaget i 2029 placeret en pulje under økonomiudvalget (en forudsat budgetforbedring) på 42,3 mio. kr. til udmøntning senest i 2028 i forbindelse med vedtagelsen af budget 2029-2032.
- Der forudsættes som udgangspunkt valg af statsgaranti i 2026. Det statsgaranterede folketal pr. 1.1.2026 ligger markant over kommunens aktuelle folketal, så alt tyder på at valg af statsgaranti er klart mest økonomisk fordelagtigt – specielt i lyset af, at ordningen fra 2026 og frem nu er ændret så det udelukkende er kommunens egne variable (udviklingen i folketallet og væksten i udskrivningsgrundlaget på skattesiden), der har betydning for valget.
- Ekstraordinært finansieringstilskud/kompensation for grundskyld – Randers Kommune modtager i alt 64,4 mio. kr. fra disse to poster i 2026. I overslagsårene 2027-29 er det i budgetforslaget forudsat, at kommunen modtager 50% af disse beløb (effekten i 2029 og frem vil i praksis være indeholdt i den forventede samlede effekt af den kommende udligningsreform).
- Folketal på landsplan – folketallet på landsplan i 2026 er steget med godt 53.000 mere end forventet i Danmarks Statistik tal fra sidste år – primært som følge af at de ukrainske flygtninge er blevet i landet. Dette betyder isoleret set mindreindtægter for Randers Kommune på 36,4 mio. kr. i 2026. En del af mindreindtægten kan dækkes af den reserve som blev afsat hertil på 12 mio. kr. i alle år i budget 2025-2028. I lyset af mindreindtægten i 2026 er reservebeløbet i budgetforslaget forøget til 30 mio. kr. i 2027 og dernæst 15 mio. kr. i 2028. I 2029 og frem er der ikke afsat reservebeløb vedrørende folketallet på landsplan. Faldet i reservebeløb skal ses i lyset af en forventning om, at situationen i Ukraine vil blive normaliseret hen over de kommende år og ukrainerne derfor i relativt stort omfang vil vende tilbage til Ukraine.
- Effektiviseringsbidrag i 2029 – der er (jf. den vedtagne budgetprocedure) indarbejdet et effektiviseringskrav på 20 mio. kr. i 2029. Beløbet er indarbejdet som en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.
- Ændret pris- og lønskøn – KL's pris- og lønskøn er indarbejdet fuldt ud i basisbudgettet. Der er tale om fald i både priser og lønninger og bloktilskuddet reduceres som følge heraf. Randers Kommune har ikke mindreudgifter svarende hertil og mankoen på 14,3 mio. kr. i 2026 stigende til 27,7 mio. kr. i 2029 er indarbejdet i budgetforslaget. De ændrede skøn giver også en manko i 2025, men her er det forudsat at effekten kan neutraliseres via det forslag til udmøntning som forvaltningen har indarbejdet i budgetopfølgningen pr. 31/5 (der henvises til særskilt notat).
- Demografi – de sædvanlige demografiberegninger er foretaget og indarbejdet i budgetforslaget. Der er tale om et reguleringsbehov på 45,6 mio. kr. i 2026 stigende til 108,9 mio. kr. i 2029. I det

samlede regnestykke er den modtagne kompensation vedr. demografi fra økonomiaftalen indarbejdet.

- Økonomiaftale (generelt løft) – udover kompensation til demografi indeholder økonomiaftalen et generelt løft på landsplan på 1,95 mia. kr. svarende til knap 33 mio. kr. årligt for Randers Kommune. Dette beløb indgår som generelt finansiering i budgetforslaget 2026-29.
- Indkomstoverførsler - i lighed med tidligere år budgetlægges indkomstoverførsler fra bunden under hensyntagen til egne regnskabserfaringer samt KL's skøn på de enkelte poster. I KL's skøn er konsekvenserne af beskæftigelsesreformen indarbejdet. Opgørelsen af det samlede regnestykke (på både udgiftssiden og indtægtssiden/bloktilskuddet) viser en manko for kommunen på 24,5 mio. kr. i 2026 stigende til 47,7 mio. kr. i 2029.
- Refusion for særligt dyre enkeltsager – på landsplan forventes øgede refusionsindtægter på 1,1 mia. kr. i 2026 stigende til 1,8 mia. kr. i 2029, som modregnes via bloktilskuddet. Dette betyder en mindreindtægt for Randers Kommune på 19,0 mio. kr. i 2026 stigende til 30,7 mio. kr. i 2029. Altså (igen) en meget stor reduktion i bloktilskuddet vedrørende denne post. I lighed med sidste år forudsættes socialområdets andel af disse merindtægter indregnet med 50% i form af et øget indtægtskrav. Den samlede ubalance (til generel finansiering i budgettet) bliver dermed på 12,1 mio. kr. i 2026 og 16-17 mio. kr. årligt i overslagsårene. Det øgede indtægtskrav på socialområdet vil forøge den forventede ubalance på socialområdet, idet de stigende indtægter fra refusion allerede har været indregnet i udgangspunktet i de opgørelser, der hidtil har været udarbejdet vedrørende størrelsen af den økonomiske udfordring på socialområdet. Reelt svarer kommunens mindreindtægt således til hele reduktionen af bloktilskuddet.
- Anlæg – økonomiaftalen indebærer et løft af bloktilskuddet på 40,2 mio. kr. i 2026 faldende til 27,9 mio. kr. i 2029. Dette beløb indgår som generel finansiering i budgetforslaget for 2026-29.
- Tilskud til vedvarende energi (VE-tilskud) – Randers Kommune har primo juni 2025 fået besked om, at kommunen tildeles et tilskud på 16,1 mio. kr. i 2026. Dette tilskud er i 2026 indarbejdet under tilskud/udligning og indgår dermed som generel finansiering i budgetforslaget 2026-29.
- Endelig indgår i opgørelsen af råderummet finansiering af forventet ubalance i regnskab 2025 på i alt 18,4 mio. kr. (jf. budgetopfølgningen pr. 31/5, der fremsendes til politisk behandling i september 2025) – ubalancen vedrører primært effekten af efterregulering af demografimodellerne på velfærdsområderne i 2025.

KL oplyser, at den nuværende skatte- og tilskudsmodel i høj grad er baseret på Økonomisk Redegørelse fra maj 2025. KL vil i lighed med tidligere år udsende ny tilskudsmodel primo september – baseret på Økonomisk Redegørelse fra august 2025. Til den tid vil der også være opdaterede skattetal for kommunerne.

Konsekvenserne af tilskudsmodellen primo september vil som sædvanlig blive indarbejdet sammen med øvrige tekniske korrektioner til budgetforslaget og vil blive indarbejdet i det forhandlingsregneark, der sendes ud til byrådet forud for de afsluttende politiske forhandlinger om budget 2026-2029.

2. Ændringer siden budget 2025-28 – herunder forudsætninger

Budgetforslaget – herunder basisbudget 2026-29 (det tekniske budget) – tager afsæt i det allerede vedtagne budget 2025-28. Hertil lægges ændringer som følge af tillægsbevillinger i løbet af året, nye demografiberegninger, lovændringer, ændrede pris- og lønskøn og øvrige konsekvenser af årets økonomiaftale mellem regeringen og KL.

Hertil kommer en lang række forudsætninger, som er beskrevet i dette notat. Herudover henvises til følgende notater for en mere udførlig beskrivelse:

- Basisbudget 2026-29 (uddybende beskrivelse)
- Indkomstoverførsler 2025-29
- Demografireguleringer i basisbudget 2026-29
- Ændret pris- og lønskøn 2025-29
- 'Anlægspakken' – bilagsmateriale om anlægsbudgettet

Nedenfor gives en nærmere beskrivelse af de ændringer, der er sket siden vedtagelsen af budget 2025-28. Formålet er at redegøre for den aktuelle økonomiske situation – med udgangspunkt i det senest vedtagne budget.

Ved beskrivelsen af ændringerne medtages også de beregnede ændringer i både bloktilskud og udligning for de relevante poster. Dette gøres for at få det samlede billede af de økonomiske konsekvenser for ændringen af en given udgifts-/indtægtspost.

I dette notat fokuseres således på ændringerne mens det uddybende notat om basisbudgettet indeholder en specifikation af de konkrete budgetbeløb for 2026-29.

Undervejs gives en nærmere beskrivelse af alle relevante budgetforudsætninger vedrørende budget 2026-2029.

Kommunens primære styringsmål er "Resultat af ordinær drift og anlæg". Nedenstående tabel viser, hvordan dette styringsmål er ændret fra vedtaget budget 2025-28 til det aktuelle budgetforslag for 2026-29 – altså hvad er i budget 2025-28 blev forventet med hensyn til årene 2026-2028 og hvad der nu forventes i det aktuelle budgetforslag for 2026-29.

Desuden medtages de nødvendige korrektioner for at få et reelt billede af ændringen i de enkelte år.

Resultat af ordinær drift og anlæg (mio. kr.), løbende PL	2026	2027	2028	2029
Vedtaget budget 2025-28	-38,3	-60,5	-51,0	-51,0
Budgetforslag 2026-29	-41,9	-66,4	-46,6	-58,0
Forskel	-3,6	-5,9	4,3	-7,0
Korrektion vedr. byrådsbeslutninger (service)	-10,8	-1,6	0,3	0,1
Korrektion vedr. byrådsbeslutninger (anlæg)	-13,2	-8,6	24,7	0,0
Annullering af anlægbuffer	-40,0			
Reel ændring i ordinær drift og anlæg	-67,7	-16,1	29,3	-6,9

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

I 2026 er der en forbedring (før korrektioner) på 3,6 mio. kr. vedrørende resultat af ordinær drift og anlæg.

Der skal herefter i lighed med tidligere år foretages korrektioner vedrørende byrådsbeslutninger, der er fuldt finansieret hvis år 2025 medtages. Desuden skal effekten af anlægsbufferen neutraliseres – denne indregnes på ny hvert år i budgetåret og skal ikke påvirke opgørelsen af råderummet, da den udelukkende har en teknisk funktion.

Nedenstående oversigtstabel viser hvordan ovennævnte *ændringer* kan opdeles på hovedposter – de enkelte hovedposter uddybes nærmere i de kommende afsnit:

Oversigtstabel (netto-beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Skatter (afsnit 2.1)	-0,7	-13,8	20,6	62,2
Tilskud/udligning (afsnit 2.2)	-50,1	-2,9	-12,0	-55,7
Serviceudgifter (afsnit 2.3)	-7,5	-12,4	-13,7	-51,6
Øvrig drift (afsnit 2.4)	36,3	39,0	41,8	64,2
Renter (afsnit 2.5)	7,3	6,2	-0,8	-3,9
Skattefinansieret anlæg (afsnit 2.6)	-40,4	-32,5	-6,8	-25,1
Andre ændringer (afsnit 2.7)	-12,7	0,2	0,2	2,9
I alt	-67,7	-16,1	29,3	-6,9

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Ovennævnte poster beskrives i de følgende afsnit – herunder de anvendte forudsætninger.

2.1 Skatter

Oversigten over ændringerne vedrørende skatter ser ud som følger:

Netto-beløb i mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Skatter i alt	-0,7	-13,8	20,6	62,2
Indkomstskat	0,6	-1,9	0,7	4,1
Efterregulering vedr. 2024 og 2025	-1,1	16,8	3,6	0,0
Selskabsskat	-5,2	0,6	6,7	8,9
Grundskyld	6,5	-33,0	4,5	44,4
Dækningsafgift	-1,4	-1,3	-0,8	0,5
Dødsboskat	-2,8	2,0	2,6	3,2
Forskerskat	3,3	3,6	3,7	4,8
Det skrå skatteloft	-0,6	-0,5	-0,5	-3,7

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Beregningerne vedrørende ovennævnte poster, er i høj grad baseret på KL's skatte- og tilskudsmodel.

KL oplyser, at den nuværende skatte- og tilskudsmodel tager udgangspunkt i Økonomisk Redegørelse fra maj 2025. KL vil som sædvanlig udsende ny tilskudsmodel primo september – baseret på Økonomisk Redegørelse fra august 2025. Til den tid vil der også være opdaterede skattetal for kommunerne.

Konsekvenserne af tilskudsmodellen primo september vil blive indarbejdet som tekniske korrektioner til budgetforslaget og vil blive indarbejdet i det forhandlingsregneark, der sendes ud til byrådet forud for de afsluttende politiske forhandlinger om budget 2026-29.

Posterne i ovennævnte tabel beskrives nærmere nedenfor:

Indkomstskat

Regeringens opdaterede skøn i Økonomisk redegørelse maj 2025 indebærer samlet set et forøget beskatningsgrundlag for kommunerne i 2026 sammenlignet med det tidligere forudsatte (en forøgelse på hhv. 3,1 mia. kr. i 2026, 4,3 mia. kr. i 2027 og 7,7 mia. kr. i 2028).

Dette medfører en reduktion i bloktilskuddet for Randers Kommune, jf. nedenstående tabel der desuden indeholder ændringerne i kommunens egne skattetal samt den ændrede udligning:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændringer indkomstskat (merindtægt)	-39,3	-110,0	-115,8	-316,8
Ændret bloktilskud (mindreindtægt)	51,7	72,2	129,3	397,9
Ændret udligning	-11,8	35,9	-12,8	-77,0
I alt	0,6	-1,9	0,7	4,1

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Selv om der er tale om store ændringer i de enkelte poster, er nettoresultatet begrænset som følge af udligningen.

Det er i budget 2026-29 forudsat, at skatteprocenten nedsættes fra 26,0% til 25,8% senest i 2029, jf. det vedtagne budget 2025-28. Nedenstående tabel viser den beregnede indkomstskat i 2029 (inkl. medfinansiering af det skrå skatteloft) ved en skatteprocent på henholdsvis 26,0% og 25,8%:

Indkomstskat i 2029 (mio. kr.)	26,0%	25,8%	Forskel
Forskudsskat	-5.953,5	-5.907,7	45,8
Medfinansiering af det skrå skatteloft	12,8	9,3	-3,5
I alt	-5.940,7	-5.898,4	42,3

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

For forskudsskatten medfører en skattenedsættelse en mindreindtægt på 45,8 mio. kr. I modsat retning trækker kommunens medfinansiering af det skrå skatteloft som bliver 3,5 mio. kr. mindre.

Skattenedsættelsen giver således en samlet nettomindreindtægt på 42,3 mio. kr. som placeres under økonomiudvalget (en forudsat budgetforbedring) til udmøntning senest i 2028 i forbindelse med vedtagelsen af budget 2029-2032.

Efterregulering vedr. 2024 og 2025

Randers Kommune valgte (ligesom hovedparten af landets øvrige kommuner) at selvbudgettere i både 2024 og 2025. Efterreguleringen som følge heraf afregnes 3 år senere, dvs. hhv. i 2027 og 2028.

Nedenstående tabel viser den efterregulering i 2027 der var forudsat i budget 2025-28 (BO 2027) sammenholdt med de aktuelle tal i budgetforslaget for 2026-29 (BF 2027):

Efterregulering i 2027 vedr. 2024 (mio. kr.)	BO 2027	BF 2027	Forskel
Efterregulering af indkomstskat	-128,8	-129,3	-0,5
Efterregulering af tilskud/udligning	-94,1	-49,0	45,1
Merindtægt før modregning i bloktilskud m.m.	-222,8	-178,3	44,5
Modregning i bloktilskud	199,2	171,5	-27,7
Nettomerindtægt	-23,6	-6,8	16,8

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Der var oprindeligt forudsat en samlet nettomerindtægt på 23,6 mio. kr. mens det aktuelle skøn nu kun siger en merindtægt på 6,8 mio. kr. – altså en nettomindreindtægt på 16,8 mio. kr.

Af tabellen fremgår en merindtægt på 178,3 mio. kr. før modregning i bloktilskuddet, hvilket er det aktuelle skøn over fordelene ved at vælge selvbudgettering fremfor statsgaranti (idet modregningen i bloktilskuddet foretages uafhængigt af den enkelte kommunes valg mellem statsgaranti og selvbudgettering).

Nedenstående tabel viser på tilsvarende vis efterreguleringen i 2028 (vedrørende 2025):

Efterregulering i 2028 vedr. 2025 (mio. kr.)	BO 2028	BF 2028	Forskel
Efterregulering af indkomstskat	0,0	65,3	65,3
Efterregulering af tilskud/udligning	0,0	-149,0	-149,0
Merindtægt før modregning i bloktilskud m.m.	0,0	-83,7	-83,7
Modregning i bloktilskud	0,0	87,3	87,3
Nettomindreindtægt	0,0	3,6	3,6

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Tabellen viser et aktuelt skøn over den isolerede merindtægt ved selvbudgettering i 2025 på 83,7 mio. kr. Modregningen i bloktilskuddet (som følge af væksten i andre kommuner og deres tilsvarende valg af selvbudgettering) betyder dog en modregning i kommunens bloktilskud på 87,3 mio. kr. Netto giver det således en mindreindtægt på 3,6 mio. kr.

Selskabsskat

Kommunernes indtægter fra selskabsskat forventes på landsplan at stige i forhold til det hidtidigt forudsatte med 0,6 mia. kr. i 2026, 1,9 mia. kr. i 2027 og 3,0 mia. kr. i 2028. Dette medfører en betydelig reduktion i bloktilskuddet, jf. nedenstående tabel. Tabellen viser desuden ændringerne i selskabsskatten i Randers Kommune samt den tilhørende ændring i udligningsbeløb.

Ændringerne vedrørende selskabsskat er som følger for Randers Kommune:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring selskabsskat	-21,4	-31,9	-39,2	-42,7
Ændret bloktilskud	9,8	31,8	50,9	59,1
Ændret udligning	6,4	0,7	-5,0	-7,5
I alt	-5,2	0,6	6,7	8,9

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

I 2026 er der således en nettomerindtægt på 5,2 mio. kr. mens der de øvrige år forventes en nettomindreindtægt.

Ved budgetlægningen af selskabsskat i overslagsårene er det forudsat, at Randers Kommune vil have samme vækst som på landsplan (dog med udgangspunkt i det aktuelle niveau i Randers Kommune i 2026).

Det er langt fra givet at Randers Kommune vil have samme vækst som på landsplan, men forudsætningen skal ses i lyset af følgende tekst om selskabsskat fra økonomiaftalen 2026 mellem regeringen og KL:

”Parterne kan dertil konstatere, at kommunernes indtægter fra selskabsskat vil stige frem mod 2027, og at merindtægterne forventeligt vil være skævt fordelte imellem kommunerne. Parterne er på den baggrund enige om, at der er behov for i fællesskab at se på betydningen af de stigende indtægter fra selskabsskat kommunerne imellem. Regeringen og KL er enige om, at arbejdet gennemføres med henblik på at finde

mulige løsningsmodeller primo 2026, som skal have virkning fra 2027. Det skal ske inden for den eksisterende samlede kommunale finansiering.”

Hvis det viser sig at væksten i 2027 og frem kun vedrører få kommuner må det således (jf. ovenfor) forventes, at alle øvrige kommuner (herunder Randers Kommune) holdes ”skadesløse”.

Grundskyld

Den vigtigste ændring vedrørende grundskyld vedrører efterreguleringen af 2024 som gennemføres i 2027. Her var der i budget 2025-2028 forudsat en efterregulering på 37,6 mio. kr.

Økonomaftalen indebærer, at der skal være større budgetsikkerhed på området – og sammen med KL’s skatte- og tilskudsmodel har kommunerne modtaget en oversigt fra KL over den præcise beregningsmetode vedrørende efterreguleringen af 2024.

Det viser sig, at udgangspunktet for efterreguleringen er det beløb, der blev udmeldt til kommunerne i august 2023 (380 mio. kr. for Randers Kommune) – og kun hvis det aktuelle skøn er større end dette beløb vil der ske en efterregulering.

Som det fremgår af nedenstående tabel, er det aktuelle skøn vedrørende kommunens indtægter fra grundskyld i 2024 væsentligt lavere end ovennævnte 380 mio. kr. Det indebærer, at der ikke foretages en efterregulering:

Efterregulering 2007 vedr. 2024 (mio. kr.)	B25-28	B26-29
Vedtaget 2024-27 (august 2023)	-380,0	-380,0
Aktuelt skøn ved budgetlægningen	-342,4	-330,4
Forskel til afregning i 2027	37,6	49,6
Annullering af efterregulering	0	-49,6
Nettoresultat	37,6	0,0

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Den annullerede efterregulering vedrørende 2024 betyder således en forbedring i 2027 på 37,6 mio. kr. – svarende til det beløb som i sidste års budgetlægning var blevet afsat til den forventede efterregulering.

Dette er indarbejdet i nedenstående tabel, der desuden viser de øvrige ændringer på grundskyld.

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring grundskyld	21,6	-17,5	19,0	7,2
Ændret bloktilskud	-5,9	6,6	10,5	25,9
Ændret udligning	-9,2	-22,1	-25,0	11,3
I alt	6,5	-33,0	4,5	44,4

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Bortset fra år 2027 (hvor efterreguleringen vedr. 2024 som beskrevet ovenfor er annulleret) er der i de øvrige år tale om en nettomindreindtægt, som følge af et stort fald i indtægterne fra grundskyld i forhold til det tidligere forudsatte.

Denne mindreindtægt fra grundskyld skal dog ses i lyset af, at regeringen og KL er enige om, at en ordning med kompensation for en del af mindreindtægten vedrørende grundskyld forlænges fra 2025 til perioden 2026-2028. I 2025 modtog Randers Kommune 3,7 mio. kr. i kompensation og denne er nu steget til 11,3 mio. kr. (der henvises til afsnit om tilskud/udligning for en nærmere beskrivelse heraf).

Dækningsafgift

Ændringerne vedrørende dækningsafgift fremgår nedenfor:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring dækningsafgift	0,8	1,1	1,0	0,7
Ændret bloktilskud	-1,9	-2,0	-1,4	0,2
Ændret tilskud/udligning	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
I alt	-1,4	-1,3	-0,8	0,5

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Den samlede ændring vedrørende dækningsafgift er forholdsvis begrænset.

I sidste års økonomaftale blev der aftalt et kompensationsbeløb vedrørende nettotab på dækningsafgiften på 454 mio. kr. hvoraf Randers Kommune modtog 10,7 mio. kr. I overslagsårene blev der i det vedtagne budget 2025-2028 indregnet 10 mio. kr. årligt.

Det aktuelle tal for 2026 er nu udmeldt til 10,3 mio. kr. og det samme beløb er i budgetforslaget forudsat i overslagsårene 2027-2029. KL har dog ikke indregnet beløbet i tilskudsmodellen fordi det eksakte beløb endnu ikke kendes. Den forudsatte videreførelse af den forhøjede compensation giver en merindtægt fra tilskud/udligning på 0,3 mio. kr. i alle år.

Samlet set giver ændringerne fra dækningsafgift merindtægter på 1,4 mio. kr. i 2026 faldende til 0,8 mio. kr. i 2028. I 2029 er der tale om en mindreindtægt på 0,5 mio. kr.

Dødsboskat

Randers Kommune modtager ifølge KL's tilskudsmodel en dødsboskat på 7,3 mio. kr. i 2026, hvilket er en del mere end normalt (bortset fra år 2023 hvor dødsboskatten var 23,8 mio. kr.). Der var kun forventet en indtægt på 1 mio. kr. – altså en merindtægt på 6,3 mio. kr. i 2026.

Niveauet for dødsboskat svinger en del. Gennemsnittet for årene 2021-2025 (bortset fra år 2023) har været 2,5 mio. kr. – hvilket der budgetteres med fremadrettet i årene 2027-2029. I sidste års budget var niveauet sat til 1,0 mio. kr., hvilket giver en merindtægt på 1,5 mio. kr. i årene 2027-2029.

De samlede ændringer på området er som følger:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring dødsboskat	-6,3	-1,5	-1,5	-1,5
Ændret bloktilskud	3,5	3,5	4,1	4,7
I alt	-2,8	2,0	2,6	3,2

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

På landsplan har der været stigende indtægter fra dødsboskatten, hvilket medfører en forholdsvis stor reduktion i bloktilskuddet på 3,5 mio. kr. i 2026. Den samlede nettomerindtægt i 2026 bliver dermed kun 2,8 mio. kr. I overslagsårene er der tale om en nettomindreindtægt på 2,0 mio. kr. i 2027 stigende til 3,2 mio. kr. i 2029.

Forskerskat

Det seneste opgjorte niveau for forskerskat er ifølge KL's tilskudsmodel på 1,5 mio. kr., som der budgetteres med i 2026. I overslagsårene er forudsat et niveau på 2,0 mio. kr. – svarende til det tidligere forudsatte.

På landsplan forudsættes merindtægter hvilket afspejler sig i nedennævnte reduktion i bloktilskuddet:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring forskerskat	0,5	0,0	0,0	0,0
Ændret bloktilskud	2,8	3,6	3,7	4,8
I alt	3,3	3,6	3,7	4,8

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Der er således samlet på området en nettomindreindtægt på 3,3 mio. kr. i 2026 som stiger en smule ud i overslagsårene.

Det skrå skatteloft

Ændringerne vedrørende det skrå skatteloft er som følger:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring det skrå skatteloft	0,1	0,2	0,3	-2,7
Ændret bloktilskud	-0,7	-0,7	-0,8	-1,0
I alt	-0,6	-0,5	-0,5	-3,7

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Ændringen vedrørende 2029 skyldes beslutningen om at sænke skatten senest i 2029 fra 26,0% til 25,8%. Dette giver en mindreudgift til det skrå skatteloft på 2,7 mio. kr. Mindreudgiften indgår i det samlede regnestykke vedrørende skattenedsættelsen (se ovenfor).

2.2 Tilskud/udligning

Oversigten over ændringerne vedrørende tilskud/udligning ser ud som følger:

Nettobeløb i mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Tilskud/udligning i alt	-50,1	-2,9	-12,0	-55,7
Ændrede nettodrifts- og anlægsudgifter på landsplan	-1,8	2,1	3,0	-8,6
Folketal på landsplan	24,4	27,5	14,7	22,1
Tab vedr. sundhedsreform	0,0	10,6	10,9	0,0
Eget folketal i Randers Kommune	-22,9	5,0	14,3	-12,2
Ekstraordinært finansieringstilskud mm	-37,4	-32,2	-32,2	-32,2
Socioøkonomi	-12,0	-12,6	-13,3	-14,1
Øvrige poster tilskud/udligning	-0,4	-3,3	-9,3	-10,8

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Posterne i ovennævnte tabel beskrives nærmere nedenfor.

Ændrede nettodrifts- og anlægsudgifter (NDU) på landsplan

Størrelsen af NDU påvirker udligningssystemet via bl.a. enhedsbeløbene i udligningen. Kommuner der (som Randers Kommune) modtager beløb fra udligningen af udgiftsbehov vil opleve merindtægter ved stigende NDU og modsat mindreindtægter ved faldende NDU.

I 2026 er NDU 2,7 mia. kr. højere end tidligere forudsat. Det giver en beregnet merindtægt for Randers Kommune på 1,8 mio. kr. De tilsvarende tal for øvrige år fremgår af tabellen ovenfor.

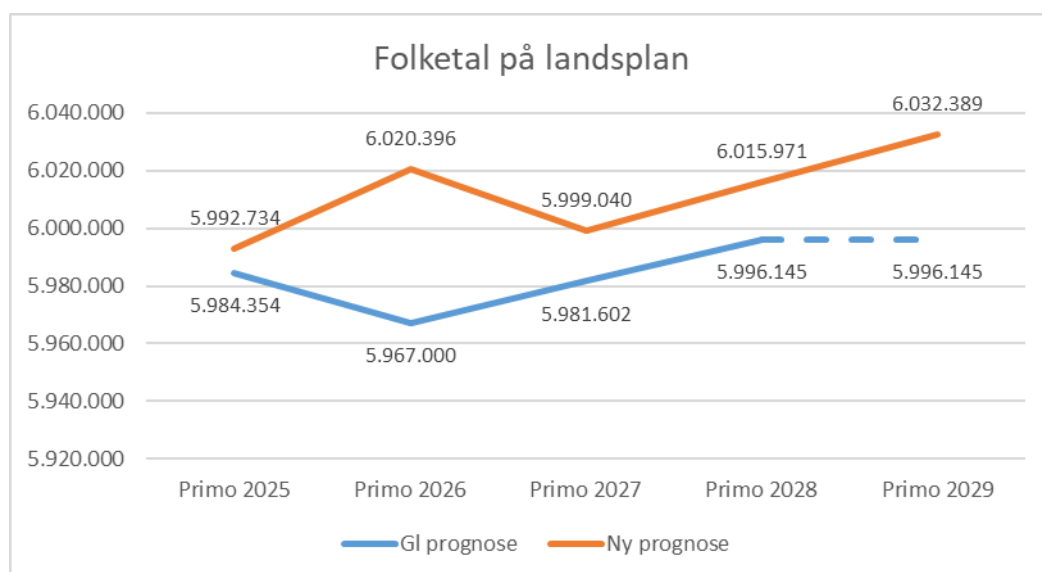
Når der som følge af sundhedsreformen sker en meget stor reduktion i NDU (den samlede kommunale økonomi mindskes med ca. 30 mia. kr.) vil det medføre en betydelig mindreindtægt fra udligningen. KL har således beregnet et tab for Randers Kommune herved på 22,0 mio. kr. Effekten af sundhedsreformen er ikke indarbejdet i ovenstående ændringer vedrørende NDU. De økonomiske konsekvenser af reformen er i stedet beregnet for sig (se afsnit om sundhedsreform nedenfor).

Folketal på landsplan

Udover eget folketal har folketallet på landsplan betydning for de beløb kommunen modtager i tilskud/udligning.

I disse år er der store ændringer i folketallet på landsplan. Dette skyldes at Danmarks Statistik (DS) i deres prognose tager udgangspunkt i særloven vedrørende de ukrainske flygtninge – en lov der kun vedtages for et år ad gangen. Som følge heraf forudsætter DS, at alle ukrainske flygtninge vil være hjemrejst i det følgende år.

I den nye prognose er særloven blevet forlænget yderligere et år og dermed forudsætter DS, at de ukrainske flygtninge først vil rejse hjem i løbet af 2026 (hvilket betyder et lavt folketal primo 2027). Dette kan illustreres grafisk som følger, hvor den gamle og nye prognose fra DS sammenlignes:

Note: Årsagen til at den gamle prognose (stiplet blå linje) er uændret fra 2028 til 2029 skyldes den normale forudsætning om, at budgetoverslagsår 2028 (i budget 2025-28) i udgangspunktet fremskrives uændret til 2029.

Figuren viser, at der som følge af ovenstående beskrivelse er meget stor forskel på folketallet primo 2026 – nemlig godt 53.000 personer - som primært skyldes de ukrainske flygtninge.

Denne forskel har negativ betydning for tilskud/udligning til Randers Kommune – den isolerede effekt af det ændrede folketal på landsplan kan opgøres som følger:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Udligning - mindreindtægt	24,1	5,9	7,3	19,6
Bloktilskud - mindreindtægt	12,3	3,3	4,4	5,8
Mindreindtægter i alt	36,4	9,2	11,7	25,4

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Det ses at effekten (selvsagt) er størst i 2026 hvor folketallet på landsplan som nævnt er over 53.000 højere end forventet. Det må forventes, at et lignende mønster vil gentage sig indtil krigen i Ukraine ophører og der er skabt forudsætninger for at ukrainerne – i større eller mindre grad – vælger at rejse hjem til Ukraine,

I budget 2025-28 blev der indregnet en pulje hertil på 12 mio. kr. årligt fra 2026 og frem. Denne pulje kan dog kun imødegå en del af mindreindtægten i 2026. I budgetforslaget er puljen derfor forhøjet til 30 mio. kr. i år 2027 og 15 mio. kr. i 2028. I år 2029 er der ikke indregnet et reservebeløb vedrørende folketallet på landsplan. Faldet i reservebeløb skal ses i lyset af en forventning om, at situationen i Ukraine vil normaliseres hen over de kommende år.

Det samlede resultat ser ud som følger:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Udligning - mindreindtægt	24,1	6,0	7,4	25,8
Bloktilskud - mindreindtægt	12,3	3,5	4,3	8,3
Mindreindtægter i alt	36,4	9,5	11,7	34,1
Reserve vedr. folketal på landsplan i B25-28	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0
Ny reserve vedr. folketal på landsplan i B26-29		30,0	15,0	0,0
I alt	24,4	27,5	14,7	22,1

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Sundhedsreformen

Sundhedsreformen indebærer, at myndigheds- og finansieringsansvaret for en række sundhedsopgaver flyttes fra kommunerne til regionerne.

Der er følgende elementer i sundhedsreformen:

- Opgaveflytning for 4,2 mia. kr.
- Nedlæggelse af den kommunale medfinansiering af sundhedsområdet (KMF), 26,0 mia. kr.
- Udligningsmæssige konsekvenser

KL har lavet beregninger for alle landets kommuner på ovenstående parametre og resultatet for Randers Kommune er som følger (det skal her nævnes, at KL tager ret store forbehold vedrørende beregningerne):

Sundhedsreform, 2027 (mio. kr.)	Udgiftssiden	Reduktion i bloktilskud	Nettotab
Opgaveflytning	-58,1	70,7	12,6
Afskaffelse af KMF	-420,3	435,3	15,0
Ændring i udligning			22,8
Tab før overgangsordning			50,3
Maksimalt tab ifølge overgangsordning (0,05% af beskatningsgrundlaget)			10,6

Opgaveflytningen

Opgaveflytningen giver forventede mindreudgifter i kommunen på 58,1 mio. kr. men bloktilskuddet bliver reduceret med 70,7 mio. kr. (Randers Kommunes andel af de 4,2 mia. kr.) - det giver et nettotab på 12,6 mio. kr.

Bortfald af den kommunale medfinansiering af sundhedsområdet (KMF)

Bortfald af KMF giver en mindreudgift i Randers Kommune på 420,3 mio. kr., mens bloktilskuddet samtidigt reduceres med 435,3 mio. kr. – det giver et tab på 15 mio. kr.

Ændring i udligning

Dertil kommer et tab på udligningen på 22,8 mio. kr. Årsagen er at volumen i udligningssystemet (nemlig de samlede nettodrifts- og anlægsudgifter, NDU) nedskaleres med godt 30 mia. kr som følge af opgaveflytningen og bortfald af KMF.

Samlet tab

Det samlede beregnede tab for Randers Kommune ved sundhedsreformen er dermed 50,3 mio. kr. Der er dog indført en overgangsordning, der betyder, at kommunen maksimalt kan tabe 0,05% af beskatningsgrundlaget – svarende til 10,6 mio. kr. i 2027 og 10,9 mio. kr. i 2028.

Overgangsordningen vedrører kun årene 2027 og 2028, idet det forudsættes, at den kommende udligningsreform vil neutralisere tab/gevinster ved sundhedsreformen fra og med 2029.

De samlede mindreindtægter (tab) på sundhedsreformen kan dermed opgøres som følger:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Tab i henhold til overgangsordning	0,0	10,6	10,9	0,0

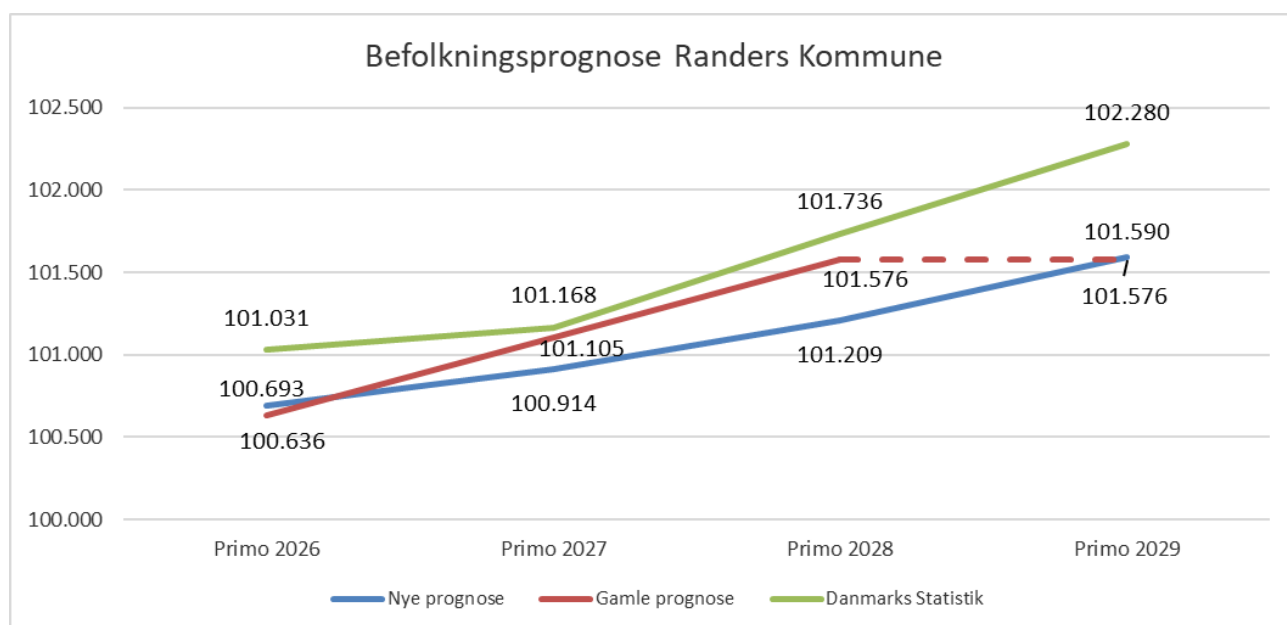
Ovennævnte beløb er i budgetforslaget indarbejdet som mindreindtægter under bloktilskuddet.

Den konkrete udmøntning af sundhedsreformen vil først ske i forbindelse med budget 2027-30, når der er større sikkerhed om de forskellige poster vedrørende reformen.

Eget folketal i Randers Kommune

Randers Kommunes eget folketal har betydning både for indtægtssiden (skatter og tilskud) samt udgiftssiden (demografimodeller). Det er derfor vigtigt hvilke forudsætninger der anvendes med hensyn til den forventede befolkningsudvikling i Randers Kommune.

Nedenstående figur viser den forventede befolkningsprognose – både den gamle og den nye prognose. Desuden vises den aktuelle prognose fra Danmarks Statistik (DS):

Note: Årsagen til at den gamle prognose (stiplet røde linje) er uændret fra 2028 til 2029 skyldes forudsætningen om, at budgetoverslagsår 2028 (i budget 2026-29) i udgangspunktet fremskrives uændret til 2029.

Figuren viser, at kommunens nye prognose (blå linje) stort set stemmer med den gamle prognose vedrørende 2026, men begge ligger betydeligt under prognosen fra DS (som danner grundlag for det statsgaranterede folketal i 2026).

Kommunens aktuelle folketal pr. ultimo juni 2025 siger 100.387 personer. Umiddelbart er det vurderingen, at det bliver svært at nå op på egen prognose primo 2026 på 100.693 personer – og endnu sværere at nå op på statsgarantien på 101.031 personer. Alt andet lige peger dette kraftigt i retning af statsgarantien for 2026 – specielt i betragtning af, at ordningen fra og med 2026 er ændret, så det kun er kommunens egne variabler, der påvirker valget mellem selvbudgettering og statsgaranti.

I budgetforslaget forudsættes valg af statsgaranti i 2026 (dvs. det statsgaranterede folketal på 101.031) og for årene 2027 og frem benyttes i lighed med sædvanlig budgetteringspraksis egen prognose (dvs. 100.914 i 2027 stigende til 101.576 i 2029).

Ændringen i folketallet ser da ud som følger (hvor det aktuelle budget som nævnt består af statsgarantien i 2026 samt den nye prognose for 2027 og frem):

	Primo 2026	Primo 2027	Primo 2028	Primo 2029
Aktuelt budget	101.031	100.914	101.209	101.590
Gamle prognose	100.636	101.105	101.576	101.576
Forskel	395	-191	-367	14

Ændringen i folketallet har som nævnt betydning for de beløb der modtages fra tilskud/udligning. Nedenfor vises den beregnede isolerede effekt heraf:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Udligning	-17,5	2,7	9,6	-12,0
Bloktilskud	-5,4	2,3	4,7	-0,2
Mer-/mindreindtægter i alt	-22,9	5,0	14,3	-12,2

Tabellen viser en merindtægt i 2026 (som følge af den meget høje statsgaranti på folketallet). I 2027 og 2028 er der en mindreindtægt, mens der igen i 2029 er en beregnet merindtægt².

Ekstraordinært finansieringstilskud/kompensation vedr. grundskyld

I forlængelse af årets økonomiaftale modtager Randers Kommune et ekstraordinært finansieringstilskud i 2026 på 53,1 mio. kr. samt en kompensation vedrørende grundskyld på 11,3 mio. kr. Sidstnævnte er større end forventet, da beløbet i 2025 kun var 3,7 mio. kr. Stigningen skal dog ses i sammenhæng med faldende indtægter fra grundskyld (se tidligere afsnit om grundskyld).

I overslagsårene 2027-2029 forudsættes det, at kommunen vil modtage beløb svarende til 50% af de modtagne tilskud i 2026. I KL's skatte- og tilskudsmodel er der ikke indregnet kompensation i overslagsårene. Med hensyn til 2029 vil de budgetterede beløb i praksis blive erstattet af effekten af den kommende udligningsreform – medmindre tidsplanen for dette arbejde landspolitisk ændres undervejs.

I budget 2025-28 var der indregnet en forventet indtægt fra ekstraordinært finansieringstilskud på 27 mio. kr. i 2026. Det samlede regnestykke ser da ud som følger:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ekstraordinært finansieringstilskud	-53,1	-26,6	-26,6	-26,6
Kompensation vedrørende grundskyld	-11,3	-5,7	-5,7	-5,7
I alt	-64,4	-32,2	-32,2	-32,2
Forudsat i budget 2025-28	27,0			
Nettomerindtægt	-37,4	-32,2	-32,2	-32,2

² Det er fordelingen på alderskategorier der har betydning for udligningsbeløbene. Selv om der samlet set ikke er en stor ændring i folketallet kan ændringen på udligningen godt være stor, hvis der er forskydning mellem aldersgrupper (som tilfældet er i 2029).

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2025-2028 besluttede byrådet følgende:

"... hvis der kommer et ekstraordinært finansieringstilskud i 2026, som overstiger 27 mio. kr., så må det overskydende beløb ikke indregnes i direktionens forslag til et budget i balance for 2026-2029. I stedet skal beløbet indgå i det råderum som politisk kan prioriteres"

Det ekstraordinære finansieringstilskud – ud over de allerede indregnede 27 mio. kr. – er på den baggrund anvendt til at finansiere den anlægspulje som er lagt ind i budgetforslaget i 2028 til politisk prioritering – og herudover er der (som det fremgår af råderumsberegningen jf. senere afsnit) et gennemsnitligt råderum på 6,5 mio. kr. i årene 2026-2029 til politiske prioritering og et varigt råderum på 5,4 mio. kr.

Socioøkonomi

Det er en forudsætning i den politisk besluttede handleplan på socialområdet, at forbedringer i kommunens indtægter fra kommunal udligning³ (som følger direkte af initiativer i SØP – primært boligplanen) tilføres socialområdet.

I regnskab 2024 er denne effekt opgjort til 7 mio. kr. og dette beløb er reserveret som et engangsbeløb i regnskab 2024 til udmøntning i løbet af 2025.

I regnskab 2025 forventes dette beløb at være steget til 10,7 mio. kr. (jf. budgetopfølgningen pr. 31/3 2025).

De socioøkonomiske kriterier er nu opdateret i KL's skatte og tilskudsmodel og den isolerede effekt heraf fremgår af nedenstående tabel, der desuden indeholder ovennævnte reservation vedrørende socialområdet:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Socioøkonomi - udligning (merindtægt)	-22,7	-23,3	-24,0	-24,8
Andel heraf reserveret til socialområdet	10,7	10,7	10,7	10,7
Netto (merindtægt)	-12,0	-12,6	-13,3	-14,1

Der er således merindtægter på socioøkonomien på 22,7 mio. kr. i 2026 og svagt stigende beløb i overslagsårene. Efter andelen reserveret til socialområdet er der tale om en merindtægt på 12,0 mio. kr. i 2026 stigende til 14,1 mio. kr. i 2029.

Dette beløb skal desuden ses i sammenhæng med merudgifterne på indkomstoverførsler (se senere afsnit).

Det må forventes at kommende SØP-initiativer vil medføre yderligere merindtægter fra udligningssystemet i overslagsårene. Da KL i deres skatte- og tilskudsmodel ikke indregner ændringer i de socioøkonomiske kriterier i overslagsårene, vil eventuelle yderligere merindtægter først blive medtaget ved kommende års budgetlægninger.

³ I den kommunale udligning indgår 18 socioøkonomiske kriterier. Jo flere borgere der er omfattet af disse kriterier des højere udligningsbeløb (alt andet lige). En del borgere er omfattet af flere kriterier og kan dermed udløse et betydeligt tilskud via udligningssystemet. Dette fordrer dog, at borgerne er bosiddende i Randers Kommune, hvorfor de tiltag, der (via SØP-initiativerne) kan fastholde eller hjemtage borgere vil medføre merindtægter fra udligningen. Der er en vis forsinkelse på registreringen i udligningssystemet, hvilket der er taget højde for i beregningerne (derfor er det først fra og med regnskab 2024, at de beregnede merindtægter realiseres).

2.3 Serviceudgifter

Ændringerne vedrørende serviceudgifter fremgår nedenfor:

Nettobeløb i mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Serviceudgifter i alt	-7,5	-12,4	-13,7	-51,6
Demografi	10,0	-2,5	-9,2	10,2
Ændret PL	14,3	19,8	24,6	27,7
Lov- og cirkulære/reformer	-1,4	-1,4	-1,0	-0,9
Nyt effektiviseringsbidrag i 2029	0,0	0,0	0,0	-20,0
Skat (pulje til udmøntning senest i budget 2029-2032)	0,0	0,0	0,0	-42,3
Økonomiaftale (generelt løft)	-32,7	-32,8	-32,8	-32,8
Byrådsbeslutninger	10,9	2,9	1,0	1,2
Korrektioner vedr. byrådsbeslutninger	-10,8	-1,6	0,3	0,1
Valg	0,0	0,0	0,0	7,1
Øvrige ændringer, service	2,3	3,2	3,4	-1,8

Posterne i ovennævnte tabel beskrives nærmere nedenfor:

Demografi

På baggrund af kommunens aktuelle befolkningsprognose, er der udarbejdet demografi-beregninger på kommunens demografiområder (børn, skole, social og omsorg).

Demografiberegningerne ser ud som følger:

Samlet demografiregulering (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Småbørn	0,9	-1,1	-6,5	-5,1
Skole	8,7	6,1	5,0	4,9
Social - voksne	10,9	12,8	15,6	18,2
Social - børn	2,0	1,3	0,5	0,1
Omsorg	23,1	44,1	66,4	90,8
Demografi i alt	45,6	63,2	80,9	108,9
Allerede indregnet i budget 2025-28	18,1	45,4	67,4	67,4
Ændring i forhold til budget 2025-28 (merudgift)	27,6	17,7	13,5	41,5

Tabellen viser et samlet reguleringsbehov på 45,6 mio. kr. i 2026. Der var i forvejen indregnet en stigning på 18,1 mio. kr. i det hidtidige budget. Samlet er der således tale om en merudgift på 27,6 mio. kr. i 2026.

Der henvises til særskilt notat for en nærmere beskrivelse heraf.

Det samlede regnestykke (inkl. kompensation fra økonomiaftalen samt afsatte reservebeløb) ser ud som følger:

Nettoresultat demografi (mio. kr.) 2026 PL	2026	2027	2028	2029
Kompensation fra økonomiaftalen vedr. demografi	-21,0	-21,0	-21,0	-21,1
Forudsat yderligere kompensation i overslagsår (eget skøn i budget 2026-29)		-8,5	-17,0	-25,5
Allerede forudsat kompensation i budget 2025-28	8,5	17,0	25,5	25,5
Forventet merkompensation i alt (netto)	-12,5	-12,5	-12,5	-21,1
Ændrede demografibeløb (jf demografinotat)	27,6	17,7	13,5	41,5
Afsat reservebeløb demografi i B2025-2028	-5,1	-7,7	-10,2	-10,2
Ændret demografi i alt (netto)	10,0	-2,5	-9,2	10,2

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Årets økonomiaftale indeholder en samlet kompensation til demografi på 1,25 mia. kr. i 2026. Dette betyder en merindtægt for Randers Kommune på 21,0 mio. kr. Der var allerede indregnet en forventet kompensation på 8,5 mio. kr. i 2026 i budget 2025-2028 – samlet giver det derfor en merindtægt på 12,5 mio. kr. i 2026.

Ifølge kommunens demografimodeller er den beregnede merudgift i 2026 på 27,6 mio. kr. Der var i budget 2025-28 afsat et reservebeløb på 5,1 mio. kr. i 2026 til at imødegå en forventet merudgift, hvilket giver en samlet nettomerudgift på 10,0 mio.kr. i 2026.

I 2027 og 2028 er der tale om en samlet mindreudgift på i alt 2,5 mio. kr og 9,2 mio. kr., mens der i 2029 igen er tale om en merudgift på 10,2 mio. kr.

Det er i ovenstående tabel forudsat at der (i lighed med tidligere år) indregnes en årlig kompensation på 500 mio. kr. i kommende års økonomiaftaler vedrørende demografi. Det svarer til 8,5 mio. kr. i 2027 stigende til 25,5 mio. kr. i 2029.

De beregnede demografibeløb er i budgetforslaget placeret på en central konto under økonomiudvalget til udmøntning i forbindelse med de politiske forhandlinger om budget 2026-29. Det er beløbene for 2026 – altså løftet på ovennævnte 45,6 mio. kr. – der forudsættes udmøntet varigt i forbindelse med budget 2026-29.

Ændringen i beløbene i 2027 og frem foreslås i lighed med tidligere år fastholdt som reservationer til udmøntning i forbindelse med kommende års budgetlægninger.

Ændret pris og lønskøn (PL skøn)

Skønnet over både priser og lønninger er nedjusteret i forhold til forudsætningerne i budget 2025-28. Som følge heraf reduceres kommunens bloktilskud tilsvarende.

Nedenstående tabel viser det samlede regnestykke for Randers Kommune, hvor det nye prisregister er indarbejdet i kommunens økonomisystem for at beregne konsekvenserne på udgiftssiden i Randers Kommune.

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Ændring på udgiftssiden i alt	-34,6	-48,2	-62,7	105,5
Bloktilskudsændring	49,0	68,0	87,3	-77,8
I alt (netto)	14,3	19,8	24,6	27,7

Tabellen viser at kommunens udgifter kan reduceres med 34,6 mio. kr. mens bloktilskuddet reduceres med 49,0 mio. kr. – altså en manko på 14,3 mio. kr. i 2026 stigende til 27,7 mio. kr. i 2029.

En af årsagerne til mankoen er, at Randers Kommune har en udgiftsandel på service, der er lavere end andelen af folketallet. For alle kommuner hvor dette er tilfældet, vil faldende PL som udgangspunkt betyde et tab, fordi udgifterne ikke kan reduceres lige så meget som bloktilskuddet bliver reduceret – der er ganske enkelt et mindre budget at tage reduktionen fra.

Når PL stiger vil det omvendt betyde en merindtægt for Randers Kommune. Som eksempel kan nævnes budget 2024-27, hvor en forhøjet PL-regulering gav merindtægter på 23,7 mio. kr. i 2024 stigende til 56,2 mio. kr. i 2027.

Der henvises til særskilt notat om konsekvenserne af de ændrede pris- og lønskøn – både i 2025 og budget 2026-29.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Konsekvenserne af lovændringer samt øvrige reguleringer er indregnet i budgetforslaget. Som sædvanlig er det i udgangspunktet forudsat, at Randers Kommune har mer-/eller mindreudgifter svarende til den modtagne kompensation.

Det samlede regnestykke inkl. den modtagne kompensation via bloktilskuddet ser ud som følger:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Effekten af lovændringer	-6,6	-16,8	-19,4	-19,9
Ændring af bloktilskuddet	5,2	15,3	18,4	19,0
I alt	-1,4	-1,4	-1,0	-0,9

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Det samlede regnestykke vedrørende LC- programmet viser således en nettomerindtægt på 1,4 mio. kr. i 2026/2027 og 1 mio. kr. i 2028/2029.

Årsagen til merindtægten skyldes primært, at der er modtaget nettokompensation på 2,3 mio. kr. i 2026 og frem vedrørende ”udvidet producentansvar på visse engangsplastprodukter”. Opgaven vedrører eksterne leverandører og kræver således ikke udmøntning i Randers Kommune.

I modsat retning trækker (i lighed med tidligere år) kommunal medfinansiering af en række it-projekter, hvortil der ikke er nogen modpost⁴.

Beløbene under lovændringer er i første omgang placeret i en central pulje (under økonomiudvalget) til senere udmøntning. Forvaltningen vil foretage en nøjere vurdering af de omfattede lovændringer i takt med, at yderligere oplysninger modtages fra KL.

Der henvises til det uddybende notat om basisbudgettet for en nærmere beskrivelse af de enkelte lovændringer.

Lovændringer og beskæftigelsesreformen

KL har fremsendt skøn over de kommunale besparelser på service som følge af beskæftigelsesreformen⁵.

Randers Kommunes andel heraf er (som sædvanlig ved lovændringer) beregnet ud fra Randers Kommunes andel af folketallet (1,68%). Tallene ser ud som følger:

Randers, 26 PL	2026	2027	2028	2029
Specificeret	-6,1	-14,2	-15,1	-15,6
Uspecificeret	0,0	-1,7	-3,4	-3,4
I alt	-6,1	-15,9	-18,5	-19,1

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Nogle af beløbene er indregnet direkte i LC programmet. Det drejer sig om de 6,1 mio. kr. i 2026 (specificeret) og de uspecificerede beløb i årene 2027-29.

De specificerede beløb vedrørende 2027-2029 (altså 14,2 mio. kr. stigende til 15,6 mio. kr.) fremgår ikke af årets LC-program, men er ifølge KL et skøn over de beløb, der vil fremgå af næste års LC-program. Disse beløb er derfor (i lighed med de øvrige LC-punkter) indberettet på en central konto til senere udmøntning.

Der henvises til særskilt notat om beskæftigelsesreformen for en nærmere beskrivelse af ovennævnte.

Nyt effektiviseringsbidrag i 2029

Ifølge kommunens økonomiske politik indarbejdes der som udgangspunkt hvert år i budgetforslaget et effektiviseringskrav på 20 mio. kr. pr. år (det svarer til ca. 0,4% af serviceudgifterne), idet byrådet dog træffer konkret beslutning herom i forbindelse med den politiske behandling af den årlige budgetprocedure.

Med byrådets vedtagelse af budgetproceduren 2026-2029 blev det besluttet, at der skulle indregnes et nyt effektiviseringskrav på 20 mio. kr. i 2029 og frem.

⁴ Medfinansieringen vedrører bl.a. følgende poster: Fællesoffentlig digitaliseringsstrategi, kommunal medfinansiering af it-infrastruktur på sundhedsområdet samt kommunal medfinansiering af videreudvikling og robust drift af infrastruktur

⁵ Her er tale om konsekvenserne uden sygedagpengeaftalen samt jobpræmieordningen – for at få det reelle billede af beskæftigelsesreformens økonomiske konsekvenser på service for Randers Kommune.

Da der i forbindelse med sidste års budgetlægning blev gennemført en flerårig udmøntning af effektiviseringskravet i både 2027 og 2028 blev det samtidigt vedtaget, at der ikke i indeværende års budgetlægning udarbejdes forslag til udmøntning af kravet i 2029.

Beløbet placeres i stedet som en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.

Skat (pulje til udmøntning – placeret i 2029)

Som nævnt tidligere er der beregnet samlede nettomindreindtægter på 42,3 mio. kr. vedrørende skattenedsættelsen – som forudsættes gennemført senest i 2029. Der er i budgetforslaget placeret en pulje på dette beløb under økonomiudvalget (en forudsat budgetforbedring) til udmøntning senest i 2028 i forbindelse med vedtagelsen af budget 2029-2032.

Økonomiaftale (generelt løft)

Udover demografien indeholder økonomiaftalen et generelt løft på landsplan på 1,95 mia. kr. svarende til knap 33 mio. kr. for Randers Kommune. Dette løft indgår som generel finansiering i nærværende budgetforslag for 2026-29.

Byrådsbeslutninger og korrektioner hertil.

Der henvises til det uddybende notat for en nærmere beskrivelse heraf. For langt de fleste poster gælder dog, at de er fuldt ud finansieret hvis år 2025 tælles med. Sådanne poster skal dermed ikke hverken forbedre eller belaste råderummet i 2026-29, hvorfor der (i lighed med tidligere år) korrigeres herfor (se specifikation i underbilag 1 til dette notat).

Valg

De ændringer der er indarbejdet vedrørende gennemførelsen af valg fremgår af tabellen nedenfor. Ændringerne vedrører det nye overslagsår 2029, hvor der er indlagt forventede udgifter til de valg som afvikles her.

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Valgbudget EP-valg 2029	0,0	0,0	0,0	3,0
Valgbudget byråd og regionsråd 2029	0,0	0,0	0,0	3,6
Valgbudget ældreråd 2029	0,0	0,0	0,0	0,6
I alt	0,0	0,0	0,0	7,1

I lighed med afsnittene gennemgået ovenfor, er der som nævnt kun tale om tal der viser ændringerne set i forhold til budget 2025-2028. Det samlede budgetforslag til valg – herunder tidligere afsatte midler til bl.a. folketingsvalg – er gennemgået i det uddybende notat og i bilagsmaterialet i øvrigt.

2.4 Øvrig drift

Oversigten over ændringerne vedrørende øvrig drift ser ud som følger:

Nettobeløb i mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Øvrig drift i alt	36,3	39,0	41,8	64,2
Indkomstoverførsler	24,5	22,1	24,1	47,7
Refusion særligt dyre enkeltsager	12,1	16,9	17,5	16,4
Aktivitetsbestemt medfinansiering (sundhedsområdet)	-0,3	-0,1	0,2	0,2

Posterne i ovennævnte tabel beskrives nærmere nedenfor:

Indkomstoverførsler

I lighed med tidligere år budgetlægges indkomstoverførsler fra bunden under hensyntagen til egne regnskabserfaringer samt KL's skøn på de enkelte poster.

I KL's skøn er konsekvenserne af beskæftigelsesreformen indarbejdet, jf. nedenstående tal for Randers Kommune

Beskæftigelsesreform (indkomstoverførsler), 26 PL	2026	2027	2028	2029
Indsats	-7,5	-13,6	-16,9	-18,2
Øvrige overførsler	-2,3	-10,1	-17,0	-18,2
I alt	-9,8	-23,7	-33,9	-36,4

(minus angiver mindreudgifter)

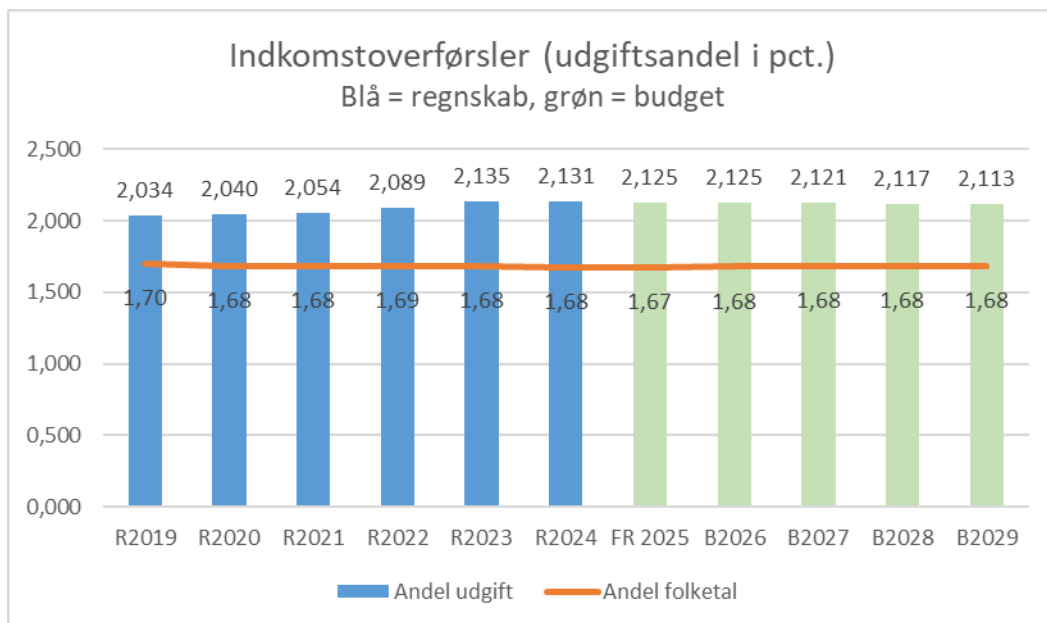
De forudsatte mindreudgifter er indregnet i det samlede budget vedrørende indkomstoverførsler (der henvises til særskilt notat om beskæftigelsesreformen for en nærmere beskrivelse heraf). Nedenstående tabel viser de samlede ændringer på både udgiftssiden og indtægtssiden:

Indkomstoverførsler, mio. kr., løbende PL	2026	2027	2028	2029
Budget 2025-28	2.459,2	2.585,5	2.718,3	2.718,3
Budgetforslag 2026-29	2.436,8	2.564,9	2.733,6	2.868,6
Ændring (udgifter)	-22,4	-20,6	15,3	150,3
Ændring bloktilskud	46,9	42,7	8,8	-102,6
Nettoændring (merudgift)	24,5	22,1	24,1	47,7

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Med budgetforslaget for 2026-29 er der på udgiftssiden mindreudgifter på i alt 22,4 mio. kr. i 2026. Bloktilskuddet reduceres dog samtidigt med 46,9 mio. kr. – altså en manko på 24,5 mio. kr. De tilsvarende tal for overslagsårene fremgår af tabellen.

Nedenstående figur viser udviklingen i udgiftsandele (altså udgifterne i Randers Kommune sammenholdt med udgifterne på landsplan) sammenholdt med udviklingen i andel i folketal.

Figuren viser, at der i budgetforslaget forventes en svagt faldende udgiftsandel (fra 2,131% i 2024 til 2,113% i 2029).

Der henvises til særskilt notat om indkomstoverførsler for en nærmere beskrivelse heraf.

Refusion særligt dyre enkeltsager

På landsplan forventes øgede refusionsindtægter på 1,1 mia. kr. i 2026 stigende til 1,8 mia. kr. i 2029, som modregnes via bloktilskuddet. Dette betyder en mindreindtægt for Randers Kommune på 19,0 mio. kr. i 2026 stigende til 30,7 mio. kr. i 2029.

I lighed med sidste år forudsættes socialområdets andel⁶ af disse merindtægter indregnet med 50% i form af et øget indtægtskrav⁷.

Udfordringen ved dette er dog, at et øget indtægtskrav til socialområdet (voksne) blot øger den forventede ubalance på området.

Ændringerne på området kan sammenfattes som følger:

Indtægter fra central refusionsordning, mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring indtægtssiden	-6,9	-10,1	-11,1	-14,3
Ændring bloktilskud	19,0	27,0	28,6	30,7
Nettoændring	12,1	16,9	17,5	16,4

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Tabellen viser en manko på i alt 12,1 mio. kr. stigende til 16-17 mio. kr. i overslagsårene.

⁶ Der er tale om voksenområdets andel, der udgør 68% af refusionsindtægterne.

⁷ Årsgagen til at der kun indregnes 50% skyldes, at der på socialområdets demografimodel også kun efterreguleres med 50% i forhold til landsudviklingen. På den måde opnås symmetri mellem udgiftssiden og indtægtssiden.

Som nævnt ovenfor vil det øgede indtægtskrav på socialområdet forøge den forventede ubalance på socialområdet, idet indtægterne allerede er indregnet i udgangspunktet i de opgørelser, der hidtil har været udarbejdet vedrørende størrelsen af den økonomiske udfordring på socialområdet. Reelt svarer mindreindtægten således til hele reduktionen af bloktilskuddet.

Socialområdet (voksen) har en decentraliseringsmodel, der indebærer, at merindtægter (udover budgettet) tilfalder området, mens mindreindtægter skal finansieres af området selv.

Familieområdet (hvor børnehandicap nu også er omfattet) har en ordning, hvor afregning af mer- eller mindreindtægter fra refusion af særligt dyre enkeltsager sker via kommunekassen. Familieområdets økonomi berøres derfor ikke af de ændrede forudsætninger på landsplan.

Aktivitetsbestemt medfinansiering (sundhedsområdet)

Som nævnt under afsnittet vedr. sundhedsreformen bortfalder medfinansieringen i udgangspunktet fra og med 2027. Som ligeledes førnævnt vil dette dog først blive tilrettet i forbindelse med budget 2027-30, hvorfor medfinansieringen budgetlægges i alle år i budget 2026-29.

Ændringerne på området er som følger:

Aktivitetsbestemt medfinansiering, mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring udgiftssiden	-4,1	-6,3	-8,6	2,9
Ændring bloktilskud	3,7	6,2	8,8	-2,7
Nettoændring	-0,3	-0,1	0,2	0,2

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

2.5 Renter

Renteudgifterne er budgetlagt ud fra de gældende rentesatser på de fastforrentede lån og med en variabel rentesats på 3,5% i 2026 og frem.

Renteindtægterne fra den likvide beholdning vil normalt blive budgetlagt svarende til ovennævnte variable rentesats på 3,5%. Som følge af den generelle uro på de finansielle markeder og den anspændte geopolitiske situation er rentesatsen forudsat lidt lavere i år 2026 og 2027 (nemlig 2,5%) men i 2028 og 2029 er der igen forudsat en rentesats på 3,5%.

Nedenstående tabel sammenholder ændringerne vedrørende renter med ændringerne i bloktilskuddet (på den post der hedder "netto renteudgifter, finansforskydninger m.m.").

Oversigten over ændringerne vedrørende renter ser ud som følger:

Mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring i bloktilskud	0,7	0,6	0,6	0,6
Ændring på udgiftssiden (netto)	6,6	5,6	-1,4	-4,5
I alt	7,3	6,2	-0,8	-3,9

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

De samlede renteudgifter indeholder blandt andet udgifterne til renter vedrørende Nordic Waste-lånet. Samlet indebærer budgetforslaget merudgifter til renter på 7,3 mio. kr. i 2026 faldende til en mindreudgift på 3,9 mio. kr. i 2029.

2.6 Skattefinansieret anlæg

Oversigten over ændringerne vedrørende skattefinansieret anlæg ser ud som følger:

Nettobeløb i mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Skattefinansieret anlæg	-40,4	-32,5	-6,8	-25,1
Økonomiaftale (forøget bloktilskud)	-40,2	-30,9	-30,3	-27,9
Anlægsbuffer	40,0	0,0	0,0	0,0
Korrektion vedr. anlægsbuffer	-40,0			
Løft fra budget 2028 til budget 2029 (jf. 10-årig investeringsplan)	0,0	0,0	0,0	28,4
Flyt af anlægspulje til politisk prioritering fra 2029 til 2028	0,0	0,0	25,6	-25,6
Byrådsbeslutninger	13,2	7,3	-26,0	-1,3
Korrekationer vedr. byrådsbeslutninger (anlæg)	-13,2	-8,6	24,7	0,0
Øvrige ændringer, anlæg	-0,1	-0,3	-0,7	1,2

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Økonomiaftale (forøget bloktilskud)

Økonomiaftalen indebærer et samlet løft af nettoanlægsudgifterne (og dermed tilhørende finansiering) på 2,4 mia. kr. i 2026 faldende til 1,7 mia. kr. i 2029.

Dette betyder en merindtægt for Randers Kommune på 40,2 mio. kr. i 2026 faldende til 27,9 mio. kr. i 2029.

Beløbet indgår som generel finansiering i budgetforslaget 2026-29.

Anlægsbuffer og korrektion heraf.

Der er i lighed med tidligere år indregnet en anlægsbuffer – den er indarbejdet med 40 mio. kr. i 2026.

Samtidig er der lavet en modgående korrektion, idet anlægsbufferen ikke skal belaste råderummet, da bufferen udelukkende er indregnet for at imødegå en eventuel sanktion på anlægssiden og skabe muligheder for forbrug af overførte midler. Bufferen er således ikke finansieret men neutraliseres af en modpost under finansforskydninger.

Løft fra budget 2028 til budget 2029 (jf. 10-årig investeringsplan)

Løftet af anlægsrammen i 2029 er foretaget for at nå op på det anlægsniveau, der fremgår af den 10-årige investeringsplan i 2029.

I investeringsoversigten er der i 2028 afsat en pulje på 25,6 mio. kr. til politisk udmøntning i forbindelse med budgetforhandlingerne. Puljen var i udgangspunktet afsat i 2029, men er i budgetforslaget flyttet til 2028 for at få et mere jævnt anlægsniveau – se nedenstående hovedafsnit 3 om råderum og styringsmål.

Der henvises til "anlægspakken" for en nærmere beskrivelse af alle anlægsprojekter.

Byrådsbeslutninger og korrekationer heraf

Der henvises til det uddybende notat for en nærmere beskrivelse heraf.

2.7 Andre ændringer

Ændringerne fremgår nedenfor:

Nettobeløb i mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Andre ændringer	-12,7	0,2	0,2	2,9
VE- tilskud (og tilhørende ændringer i bloktilskud)	-12,7	0,0	0,0	0,0
Øvrige poster (minus angiver merindtægter/mindreudgifter)	0,0	0,2	0,2	2,9

Som det fremgår af tabellen vedrører øvrige ændringer primært tilskud til vedvarende energi (VE-tilskud).

Ændringerne vedrørende VE-tilskud er som følger:

VE-tilskud, mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ændring i bloktilskud	3,5	3,6	3,7	3,8
Ændring på indtægtssiden	-16,1	-3,6	-3,7	-3,8
I alt	-12,7	0,0	0,0	0,0

Randers Kommune har primo juni 2025 fået besked om, at kommunen tildeles et tilskud på 16,1 mio. kr. i 2026 fra VE-puljen – som belønning for omfanget af vedvarende energianlæg i kommunen. Dette tilskud er i 2026 indarbejdet som særtilskud (sammen med de øvrige særtilskud) og indgår dermed som generel finansiering i budget 2026-29.

I alt fordeles der via VE-puljen 200 mio. kr. årligt i perioden fra 2026 til 2035. Puljen er finansieret af kommunerne selv og som følge heraf er kommunernes balancetilskud reduceret tilsvarende. Det betyder en reduktion på 3,5 mio. kr. i 2026 for Randers Kommune. Samlet er der tale om en netto merindtægt for kommunen på 12,7 mio. kr. i 2026.

I overslagsårene forudsættes, at Randers Kommune vil modtage en compensation svarende til reduktionen i bloktilskuddet, så der samlet er balance i overslagsårene (KL har ikke indarbejdet forudsætninger om dette vedrørende overslagsårene).

3. Opgørelse af råderum samt styringsmål

I dette afsnit sammenfattes resultatet af forrige afsnit i form af opgørelsen af kommunens samlede råderum baseret på det overordnede styringsmål – nemlig at resultatet af ordinær drift og anlæg skal kunne finansiere kommunens afdrag på lån.

3.1 Opgørelse af råderummet

I forbindelse med opgørelsen af råderummet foretages en række korrektioner:

- Korrektion vedrørende buffere på service og anlæg – disse skal ikke belaste råderummet, da de udelukkende har en teknisk karakter og neutraliseres af modposter under finansposterne.
- Korrektion vedrørende byrådsbeslutninger på service og anlæg – de byrådsbeslutninger der fuldt ud er finansieret inkl. år 2025 skal ikke påvirke opgørelsen af råderummet i 2026-29 (se bilag 1 for en specifikation heraf)
- Korrektion vedrørende investeringsmodeller - de driftsfinansierede investeringsmodeller indebærer en midlertidig reduktion af kommunens driftsbudget med henblik på tilbagebetaling af den investering som er foretaget initialt via kommunekassen. Den midlertidige reduktion må ikke forbedre opgørelsen af det økonomiske råderum (se bilag 1 for en specifikation).
- Finansiering af regnskab 2025 - forventet regnskab 2025 viser en bevillingsmæssig merudgift på samlet 18,4 mio. kr (jf. budgetopfølgningen pr. 31/5). Denne vedrører primært efterreguleringer af demografimodellerne på velfærdsområderne. Det er ikke realistisk, at en sådan ubalance kan finansieres ved regnskabsafslutningen. Det forudsættes således, at finansieringen skal findes i forbindelse med budgetlægningen 2026-2029. Beløbet indgår derfor i nedenstående opgørelse af råderummet for 2026-29.

Ud fra ovennævnte forudsætninger ser opgørelsen af råderummet ud som følger:

Opgørelse af råderum/budgetudfordring (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Resultat af ordinær drift og anlæg	-41,9	-66,4	-46,6	-58,0
Korrektioner/behov for budgetløft				
Korrektioner vedr. buffere (drift og anlæg)	-80,0	-40,0	-40,0	-40,0
Korrektioner til drift og anlæg (jf. bilag 1)	-24,0	-10,2	25,0	0,1
Korrektioner vedr. investeringsmodeller (jf. bilag 1)	6,7	6,7	6,7	6,7
Finansiering af regnskab 2025	18,4			
Korrektioner mm i alt	-78,9	-43,5	-8,3	-33,2
Korrektioner mm i alt inkl PL	-78,9	-44,7	-8,8	-36,1
Resultat af ordinær drift og anlæg inkl. korrektioner	-120,8	-111,1	-55,4	-94,1
Afdrag på lån	87,8	89,2	89,6	88,7
Samlet råderum i alt (minus = råderum)	-33,1	-21,9	34,2	-5,4

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Gennemsnittet af nederste blå linje er 6,5 mio. kr. – altså et gennemsnitligt råderum på 6,5 mio. kr. Desuden ses af tabellen, at der et råderum på 5,4 mio. kr. i 2029 – disse 5,4 mio. kr. angiver det varige råderum. Altså størrelsen af det forhøjede udgiftsniveau som kan videreføres til 2030 og frem.

Udover ovennævnte råderum er der (som tidligere beskrevet) en anlægspulje til politisk prioritering på 25,6 mio. kr. i 2028. Det er tidligere besluttet, at finansiering af byrådets undersøgelse vedrørende Nordic Waste

på i alt 4,2 mio. kr. skulle findes i forbindelse med budget 2026-29. Det foreslås, at de 4,2 mio. kr. finansieres af anlægspuljen således at der herefter resterer 21,4 mio. kr. til politisk prioritering.

3.2 Oversigt over ønsker samt bevillinger, der udløber

Der er i budgetmaterialet udarbejdet oversigt over bevillinger der udløber, henviste sager og ønsker fra fagudvalgene, som ikke er indregnet i budgetforslaget. Disse udgør følgende:

Samlet oversigt - mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Ønsker	6,4	2,5	2,5	2,2
Henviste sager	12,3	26,2	11,2	19,9
Bevillinger, der udløber	19,1	44,0	41,8	41,8
I alt	37,9	72,7	55,4	63,9

Der henvises til særskilt bilag med specifikation af ovennævnte poster.

Det opgjorte råderum i budgetforslaget kan kun i meget begrænset omfang finansiere de fremsendte ønsker, henviste sager og bevillinger der udløber. Såfremt disse ønskes prioriteret vil det derfor i vid udstrækning forudsætte, at der som led i den videre politiske behandling af budgetforslaget tilvejebringes den nødvendige finansiering - eksempelvis i form af beslutning om kompenserede besparelser.

3.3 Øvrige styringsmål

Kommunens øvrige økonomiske styringsmål er indtil videre suspenderet i en periode som følge af kommunens store udbetalinger vedrørende Nordic Waste. I forbindelse med budget 2026-29 skal det besluttet om de øvrige styringsmål helt eller delvist skal genindføres (jf. budgetproceduren for 2026-29).

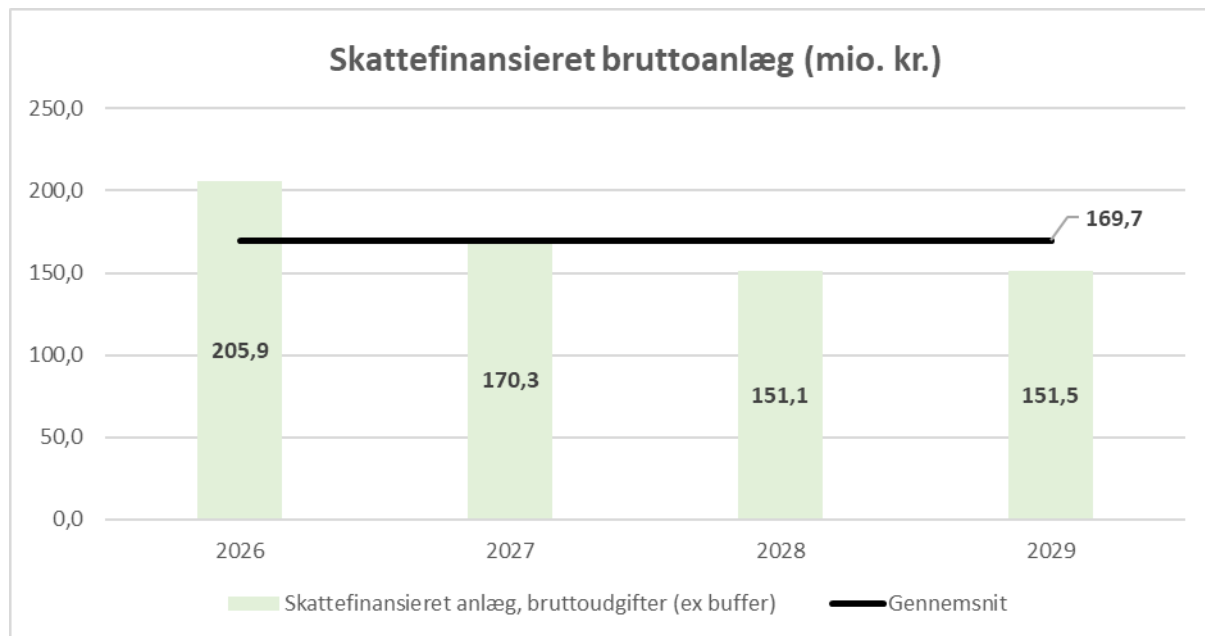
De øvrige styringsmål er som følger:

- Skattefinansieret bruttoanlæg (gennemsnit skal stige fra 150 mio. kr. og skal udgøre 200 mio. kr. senest i 2030)
- Skattefinansieret gæld (skal falde i budgetperioden)
- Gennemsnitlig kassebeholdning (den ikke-disponerede beholdning i 2029 skal være mindst 100 mio. kr.)

Nedenfor gives en status på de øvrige styringsmål:

Skattefinansieret bruttoanlæg

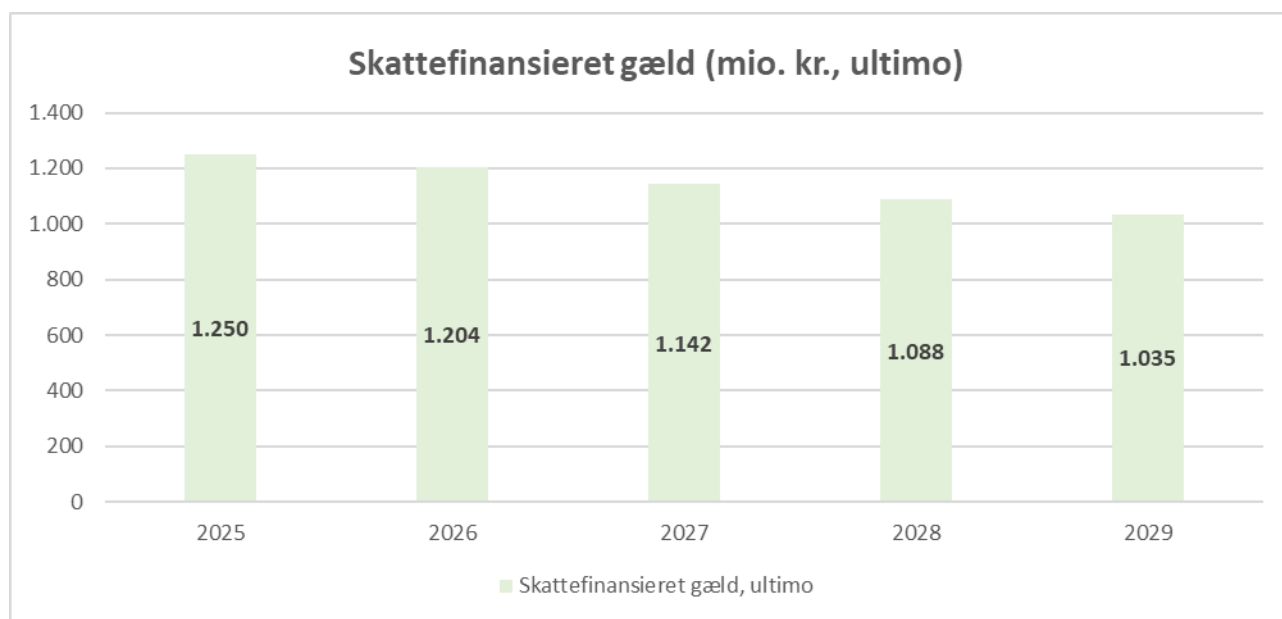
Nedenstående figur viser resultatet af bruttoudgifterne på det skattefinansierede område (hvor anlægsbufferen på de 40 mio. kr. i 2026 ikke er medtaget, da denne som tidligere nævnt udelukkende har en teknisk karakter og ikke er finansieret):

Gennemsnittet af de skattefinansierede bruttoudgifter (ex. buffer i 2026) er på 170 mio. kr. – altså er målsætningen om at være på vej fra 150 mio. kr. til 200 mio. kr. opfyldt i budgetforslaget, men der er dog et stykke vej til målsætningen om et anlægsniveau på 200 mio. kr. i 2030.

Skattefinansieret gæld (ex. Feriefond)

Målsætningen er et fald i den skattefinansierede gæld, hvilket isoleret set opfyldes i det foreliggende budgetforslag, jf. nedenstående figur:

Det ses, at den skattefinansierede gæld forventes at falde fra 1.250 mio. kr. ultimo 2025 til 1.035 mio. kr. ultimo 2029. Dette forudsætter dog, at Randers Kommune ikke realiserer eventuelle lånedispensationer i perioden. I det omfang der optages yderligere lån (udover det forudsatte i budgetforslaget), vil gældsafviklingen blive mindre.

Til ovenstående figur skal bemærkes, at den skattefinansierede gæld er steget betydeligt fra ultimo 2024 til ultimo 2025 som følge af optagelse af lån vedrørende Nordic Waste på 290,6 mio. kr. Dette lån er afdragsfrit de første 5 år, og gældsafviklingen påbegyndes således først i 2030 på dette lån.

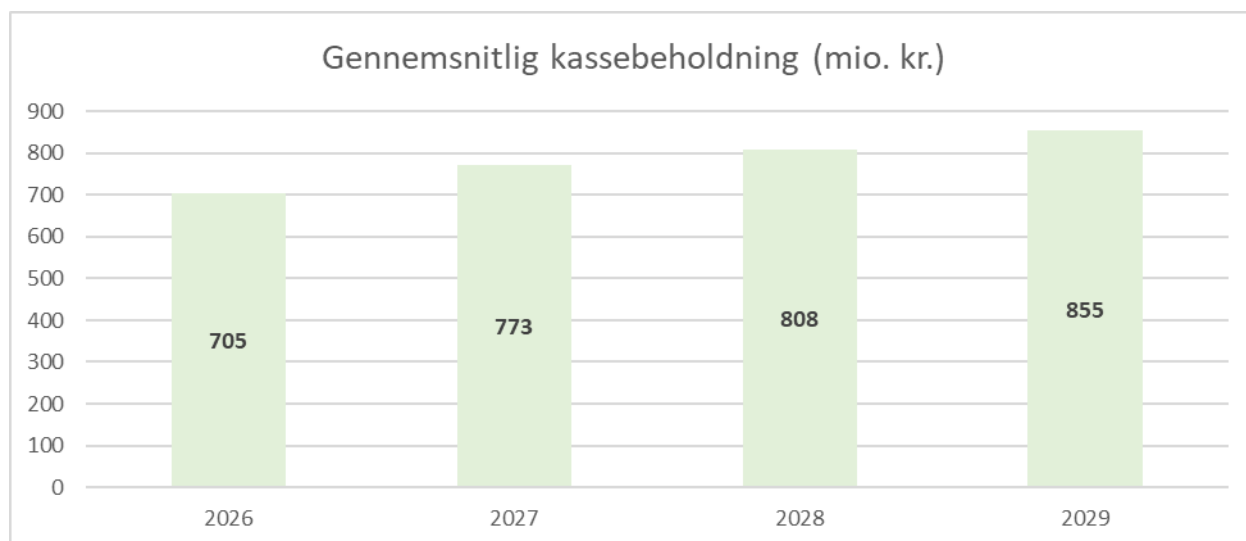
En eventuel genindførelse af styringsmålet om faldende gæld bør ske med afsæt i det nye niveau for kommunens gæld - efter optagelsen af Nordic Waste-lånet.

Kassebeholdningen

Den fremadrettede kassebeholdning er beregnet ud fra de kasseændringer, der fremgår af resultatopgørelsen⁸ (der henvises til det uddybende notat for en specifikation af resultatopgørelsen).

Der er desuden forudsat en gennemsnitlig kassebeholdning for 2025 på 650 mio.kr. (forventet gennemsnit for perioden 1.1.2025 til 31.12 2025).

Med udgangspunkt i ovenstående forudsætninger ser den forventede udvikling i kassebeholdningen ud som følger:

Figuren viser en forventet gennemsnitlig kassebeholdning ultimo 2026 på 705 mio. kr. stigende til et gennemsnit på 855 mio. kr. ultimo 2029.

Ved opgørelsen er det vigtigt at være opmærksom på, at kassebeholdningen indeholder en række bevillinger, der allerede er givet eller midler som på anden vis er bundet – og dermed ikke er disponible.

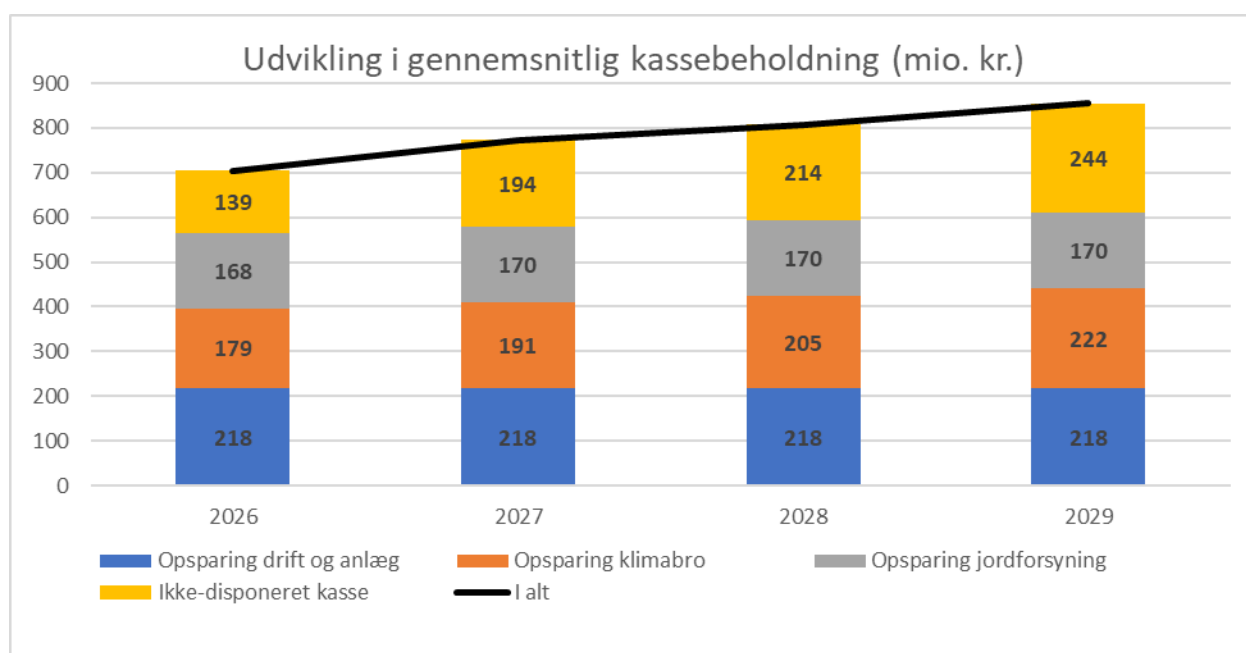
⁸ I lighed med sidste års budgetlægning er der korrigeret for den budgetlagte nettoopsparing (kassereservation) til klimabroen på yderligere 18,4 mio. kr. i 2026 stigende til 24,4 mio. kr. i 2029. Disse beløb forventes ikke brugt i budgetperioden og er i stedet medtaget som en del af opsparingen til klimabroen, jf. figur over kassebeholdningen.

Det drejer sig om følgende:

- Opsparede midler på drift og anlæg (netto)
- Opsparede midler vedrørende jordforsyning
- Opsparing til klimabroen (der henvises til det uddybende notat for en opgørelse heraf).

De opsparede midler på drift og anlæg udgør i alt 218 mio. kr. - bestående af en opsparing på anlæg på 330,3 mio. kr. (ex Nordic Waste) og en nettogæld vedrørende service på 112,0 mio. kr. (jf. budgetopfølgningen pr. 31/5 2025). Det er forudsat at den samlede opsparing netto forbliver uændret i budgetperioden.

Når ovennævnte disponerede midler medtages, ser opgørelsen af kassebeholdningen ud som følger:

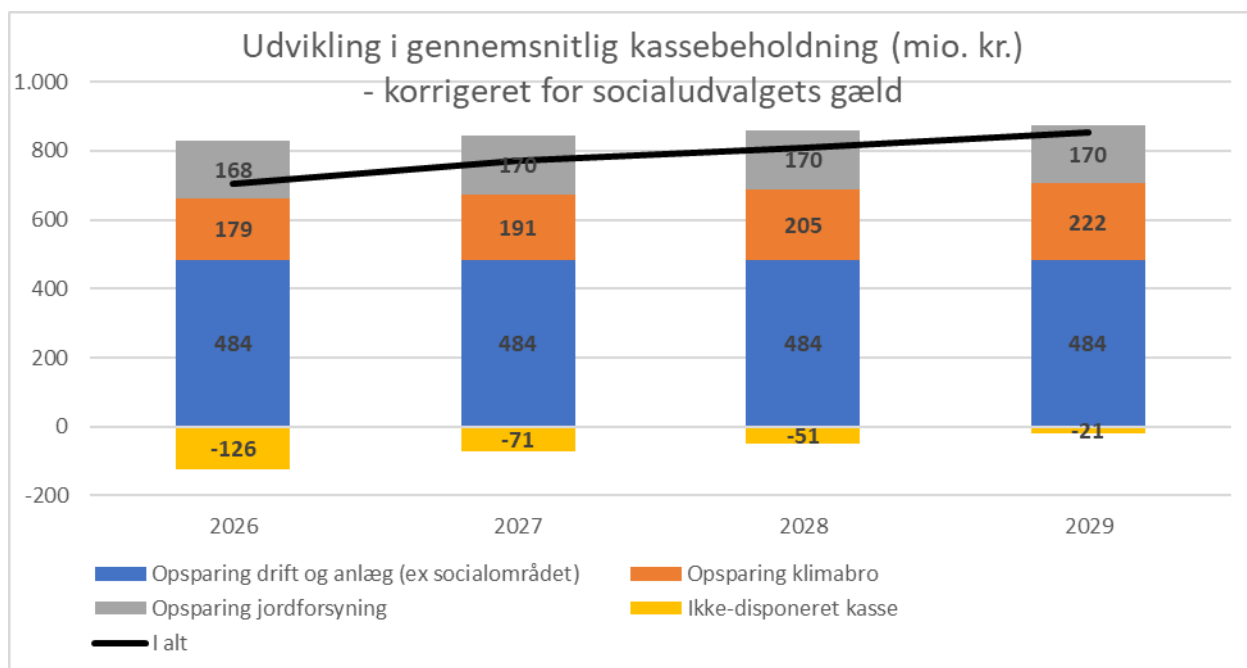

Figuren viser, at den ikke-disponerede kassebeholdning som udgangspunkt er 139 mio. kr. i 2026 og forventes at stige til 244 mio. kr. i 2029.

I den forbindelse er det dog meget væsentligt at medtage, at tallene vedrørende opsparing på drift og anlæg er et nettotal, der indeholder hele gælden på socialudvalgets område. Ovenstående figur forudsætter således implicit, at hele socialudvalgets gæld betales tilbage til kommunekassen. Dette vurderer forvaltningen ikke som et realistisk scenarium. I det omfang gælden eller en del heraf senere besluttet afskrevet vil den ikke-disponerede kassebeholdning falde tilsvarende.

Den samlede nettogæld på service forventes som nævnt at udgøre 112 mio. kr. ultimo 2025 – heraf udgør den forventede samlede gæld ultimo 2025 på socialområdet 265 mio. kr.

Til illustration vil en korrektion for denne gæld give en samlet nettoopsparing på service på 153 mio. kr. og dermed en samlet opsparing på service og anlæg på i alt 484 mio. kr. Betydningen for sammensætningen af kommunens kassebeholdning er illustreret i figuren nedenfor:

Hvis der korrigeres for socialudvalgets gæld, er der således ikke længere en ikke-disponeret kasse til rådighed men derimod et negativt beløb på 126 mio. kr. i 2026, som dog – alt andet lige - bliver mindre hen over budgetperioden.

Underbilag I - Korrektioner i forbindelse med opgørelse af råderummet

Der er behov for at korrigerer for en række beløb i forbindelse med opgørelsen af det økonomiske råderum:

- Service og anlæg, der er fuldt finansieret i budgetperioden 2025-2029
- Driftsfinansierede investeringer (eller investeringsmodeller)

Korrektioner vedrørende service og anlæg

I budget 2026-29 indgår en række anlægsprojekter der er fuldt finansieret, hvis år 2025 medtages. De relevante beløb vedrørende 2026-29 skal dermed hverken forbedre eller belaste råderummet. Som følge heraf neutraliseres disse beløb, jf. nedenstående tabel, der viser, hvilke poster, det drejer sig om:

Korrektioner til drift og anlæg 2026 PL (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029	Beskrivelse
Service					
Tolærer ordning i 2026 (jf budgetaftale 2025) BY 16.12.24	-3,08				Beløbet er finansieret via uforbrugte midler på skoleområdet /PPR I 2024 og skal derfor ikke belaste råderummet
Investeringsmodel på indskolingsområdet BY 24.06.25	-5,12	1,02	3,07	3,07	Investeringsmodellen er fuldt ud finansieret i perioden 2025-2030. De beløb der indgår i perioden 2026-2029 skal dermed neutraliseres
Boligsocial helhedsplan (BY 27.01.25)	-1,09	-1,06	-1,02	-0,67	Beløbet er finansieret af rammen til grundkapitalindskud og skal dermed ikke belaste råderummet
Brusgårdsvej 17, kompensation ifm. Salg (BY 27.01.25)	-0,26	-0,26	-0,26	-0,26	Det givne kompensationsbeløb er finansieret af salgsindtægten i 2025 og skal dermed ikke belaste råderummet
Arealoptimering (Odinsgade 4), BY 16.12.2024	0,77	0,77	0,56		Istandsættelse og flytteudgifter på i alt 2,8 mio. kr. i 2025 finansieres af en årlig besparelse på driften i perioden 2025-2028.
Klimabroen, myndighedsarbejde (BY 24.06.25)	-2,05	-2,05	-2,05	-2,05	Er finansieret via opsparingen til Klimabroen
Service i alt	-10,836	-1,58	0,30	0,09	
Anlæg					
Cykelsti langs Hammelvej BY 24.02.25	-0,529				Beløbet er fuldt ud finansieret i perioden 2025-26 og skal dermed ikke belaste råderummet
GI Aarhusvej, reetablering BY 16.12.24	-2,044				Beløbet er finansieret via det optagne lån vedr. Nordic waste og skal dermed ikke belaste råderummet
Iværksatte tiltag vedrørende bygninger i Børnehuset Toftegården BY 27.01.25		1,533			Det oprindeligt afsatte beløb i 2027 er fremrykket til 2025 og skal dermed ikke forbedre råderummet i 2027
Ombygning på Assentoftskolen grundet de bygningsmæssige udfordringer i BørnehusetToftegården BY 27.01.25			19,079		Det oprindeligt afsatte beløb i 2028 er fremrykket fra 2028 til 2025 og skal dermed ikke forbedre råderummet i 2028
Stibro i Fårup BY 31.03.25	1,258				Beløbet er fuldt ud finansieret i perioden 2025-26 og skal dermed ikke belaste råderummet
Analyse af skolernes bygningsmasse (prioriterings- og udmøntningsplan) BY 26.05.25	-11,880	-10,127	5,605		Er finansieret fuldt ud i perioden 2025-2028
Anlæg i alt	-13,195	-8,594	24,684	0,000	
Korrektioner i alt	-24,031	-10,171	24,982	0,090	

Driftsfinansierede investeringer (eller investeringsmodeller)

De driftsfinansierede investeringer (eller investeringsmodeller) indebærer en midlertidig reduktion af kommunens driftsbudget. Da der er tale om en midlertidig reduktion, der er foretaget for at investeringerne kan tilbagebetales til kommunekassen, bør disse ikke forbedre opgørelsen af det økonomiske råderum.

Nedenstående tabel viser de foretagne korrektioner som følge heraf:

Driftsfinansierede investeringer 2026 PL (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029	Beskrivelse
Lysanlæg på Randers Stadion BY 22.06.22	0,343	0,343	0,343	0,343	Opgørelse af lysanlæg i 2020 med afdrag årligt frem til 2030
Hybridbane	0,669	0,669	0,669	0,669	
Ny Dronningborghal BY 12.10.23	1,631	1,631	1,631	1,631	Er delvist finansieret via reduktion i driftsbudgettet til og med 2054.
Randers Teater/værket BY 21.03.22	0,175	0,175	0,175	0,175	Tilbygning i 2022 finansieret via en huslejestigning årligt 2023-2032
Tandplejen BY 17.06.19 + 13.09.21 + 26.06.23	1,125	1,125	1,125	1,125	Ny struktur i tandplejen med afledte driftsbesparelser. Afdragsperiode løber til og med år 2037
Ladestandere BY 26.08.24	1,055	1,055	1,055	1,055	Til etablering og drift af ladestander infrastruktur til kommunens egne elbiler er der afsat et rådighedsbeløb på 2 mio. kr. i hvert af årene 2024, 2025 og 2026 - finansieret af et årligt indtægtsbudget under driften på 1 mio. kr. i perioden 2025-2030
Randers Ungdomsskole, køb af Nyholmvej BY 10.10.22	0,119	0,119	0,119	0,119	Ved køb af bygning spares lejeudgiften. Der afdrages årligt fra 2023-2036.
Hjælpe-middelhuset BY 15.06.20	1,290	1,290	1,290	1,290	Købet er finansieret via en reduktion i huslejebudgettet til ejendomsservice. Reduktionen ophører medio 2033 når finansieringen er tilvejebragt
Hvidemøllevej 5a BY 26.02.24	0,276	0,276	0,276	0,276	Købet er finansieret via en reduktion i budgettet til ejendomsservice. Reduktionen varer til og med år 2031
Driftsfinansierede investeringer i alt	6,683	6,683	6,683	6,683	